

УДК 739.2

С.Т. Триколенко, кандидат мистецтвознавства, старший викладач
E-mail: baronessainred@gothic.com.ua

Національний авіаційний університет
пр. Космонавта Комарова, 1, м. Київ, 03680, Україна

УЯВА ПРИРОДИ БЕЗМЕЖНА – КРАСА НЕОБРОБЛЕНИХ КАМЕНІВ У ТВОРЧОСТІ МАЙСТЕРНІ "ВООБРАЖАРІУММ"

(Рекомендовано членом редакційної колегії доктором геологічних наук, професором Нестеровським В.А.)

Стаття знайомить читачів із творчістю одеської ювелірної майстерні «Воображаріумм», характерний почерк якої легко впізнати завдяки використанню природних форм мінералів та створенню оправ у вигляді металевих самородків з декоративним гальванічним нанесенням міді. Унікальність, неповторність силуетів й кольорового забарвлення мінералів спонукає майстрів розробляти художні концепції, які базуються на демонстрації природної краси вставки, оправа декорується мінімально й сприймається як елемент металевого вкраплення в друзі.

Ключові слова: мінерали, камені, мідь, метал, «Воображаріумм», ювелірне мистецтво, природні форми, самородки.

Пошук власного, індивідуального й неповторного стилю завжди змушував і жінок, і чоловіків підбирати прикраси, які б якнайкраще втілювали їхню внутрішню суть, а також пасували до певного одягу, відповідали конкретному настрою або ж демонстрували увагу до певних подій. Здавна прикраси втілювали не лише декоративну, а й захисну фізичну і сакральну функції. Природні мотиви споконвіку були одними з найулюбленіших та розповсюджених у ювелірному мистецтві всіх країн і народів. Зокрема, дотепер збереглися численні зображення рослин і тварин. Згадуючи провідні музейні колекції світу, варто назвати знамениті єгипетські прикраси із зображеннями стилізованих рослин, тварин і комах; грецькі прикраси, на яких реалістично передані певні рослини і тварини; скіфські коштовності, що втілюють узагальнені образи представників рослинного й тваринного світу. Любов до мінералів і віра в їхні цілющі й сакральні властивості стимулювала пошуки можливостей залучення їх до ювелірних композицій.

Сучасні художники-ювеліри також звертаються до природних форм, втілюючи у своїх виробках стилізовані або реалістичні зображення рослин, тварин, комах. Активно використовують нео-

броблені або частково оброблені мінерали.

Я хочу ознайомити читачів з творчістю майстерні ювелірного мистецтва «Воображаріумм», основним спрямуванням якої є використання природних об'єктів у виробках. Вони створюють унікальні прикраси, основою для яких виступають природні матеріали: необроблені мінерали, рослини, квіти, комахи. За допомогою гальваніки органічні об'єкти вкриваються шаром міді, застигаючи таким чином на десятиліття й стаючи твором мистецтва. Концепції прикрас базуються на візуальному втіленні філософської ідеї єдності людини і природи, нерозривного синтезу природи і мистецтва. Активно використовуються природні форми мінералів, індивідуальність яких посилюється завдяки оправам, виконаним у вигляді металевих самородків. Унікальні силуети кристалів зумовлюють їхню художню цінність, що втрачається внаслідок стандартної обробки, яку так цінують промислові виробники. Майстри «Воображаріумм» створюють як самостійні прикраси, так і аксесуари до одягу та сумок. З металів майстри найчастіше використовують мідь, яка чудово пасує до всіх мінералів й досконало огортає природні форми.

«Воображаріумм» – сімейна майстерня, яку заснували Оксана Католиченко і Сергій Овчинников. Оксана за фахом дизайнер інтер'єрів, також займається дизайном одягу; в ювелірній справі працює з металами. Сергій має будівельну освіту, займається виготовленням прикрас із дерева. Гальваніку і ювелірне мистецтво майстри освоїли самостійно, перебираючи безліч інформаційних джерел, експериментуючи, навчаючись на власних помилках. Натхненний творчий процес довів, що для людей, які бачать свою мету, немає нічого неможливого. За словами Оксани, вона завжди полюбляла навчатися новому, отримує надзвичайне задоволення від творчості. Перед тим, як захопитися створенням металевих прикрас, вона працювала з бісером, батиком, займалася валянням. Ці техніки простежуються також і в нинішніх її прикрасах – колористичні палітри, складні лінії оправ певною мірою нагадують розписи по тканині. Історія звернення майстрів до гальваніки включає в себе не лише прагнення навчитися новій техніці, а й своєрідний азарт: Оксана вирішила освоїти техніку, яку називали занадто складною. Потім настав етап знайомства з мінералами, вивчення їхніх структурних особливос-

тей, кольорового забарвлення, цілющих і сакральних властивостей. Сергій спочатку допомагав дружині наносити гальванічне покриття, потім сам захопився створенням прикрас. Він віддає переваги дереву, створюючи неймовірні форми виробів.

Розглянемо їхні вироби докладніше. Найрізноманітніші мінеральні й органічні матеріали стають основою для творів мистецтва – фрагменти скам'янілого дерева, мушлі, листя, плоди, жолуді, квіти... Часто майстри використовують необроблені або частково оброблені зрізи каменів й друзи, природні форми яких не потребують зайвого декорування. Послугуючись принципом «природа – досконалий художник», вони вигідно подають вставки, підбираючи для них характерні форми оправ. Здебільшого мінімальні оправи утримують вставки по периметру, при цьому не порушуючи цілісного сприйняття об'єкта мінералу. Саме так виглядають персні «Крижана вежа» (рис. 1), «Сакура» (рис. 2), «Застигла вода» (рис. 3), «Халцедонова долина» (рис. 4), «Крижана корона» (рис. 5), «Те світло» (рис. 6), «Дихання дракона» (рис. 7) та ін. Оправы й кільця подібні до металевих самородків, крізь які пробиваються кристали. Оправа персня з білим кришталем огортає вставку, немов хмари гірську вершину, створюючи неповторний образ і не перекриваючи структуру мінералу. Перстень «Потойбіччя» (рис. 8) з турмаліновою вставкою демонструє складну структуру необробленого кристала, яка нагадує містичний екстер'єр фантастичного замку, тим самим повністю виправдовуючи подану авторами назву. Перстень з білим агатом із зеленими вкрапленнями й жемчужною кварцу (рис. 9) передає унікальний пейзаж, створений літосферою протягом мільйонів років. Якщо пофантазувати, можна побачити мапу землі з космосу: зелені материки виринають з океану, що просвічує крізь хмари.

Перстень «Небесні піки» (рис. 10) поєднав кіаніт і турмалін, а елементи мідної оправы нагадують золоті жили, які пронизують стрімкі скелі. Аналогічний принцип використано і в персні «Комета» (рис. 11), в якому майстри поєднали кіаніт і гірський кришталь. Форма персня нагадує стрімкий космічний об'єкт, що, пронизуючи простір, залишає палаючий «хвіст». Монументаль-

ний перстень «Бабка на веселці» (рис. 12) сприймається як довершена живописна композиція: на крупній відполірованій лабрадоровій вставці розміщена фігурка бабки, яка немов пролітає крізь веселку. Перстень «Кристалні вежі» (рис. 13) зіставлений з призмоподібних кристалів аметисту, турмаліну й кришталю, а елементи мідної оправы, що охоплюють «підніжжя», нагадують зарослі плюща, який в'ється поверхнею скель. Таку саму концепцію використано для персня «Травневий сніг» (рис. 14), проте його оправа доповнена декоративними елементами – мідними листками і стеблами, які ніби прориваються крізь танучий сніг. Перстень «Літаючий дракон» (рис. 15) демонструє вміння майстрів вдало доповнити природну поверхню вставки мідним декором: на блакитно-сірій поверхні халцедону динамічно злітає стилізована постать мідного дракона, який немов купається у хмарах. Серезки з призмоподібними кристалами гірського кришталю самі майстри порівнюють з архітектурою: «Я думаю, це стиль лофт. Ну так, це архітектурний стиль, та хіба це не архітектура в прикрасах?» [3]. І дійсно – структура виробів нагадує скляні хмарочоси мегаполісу (рис. 16). Оправы, в яких закріплено кристали, нагадують пишні парки, які є невід'ємним доповненням крупних бізнес-сіді. Ідея синтезу масштабного монументального і мініатюрного ювелірного мистецтва стала лейтмотивом творчості багатьох митців-ювелірів й цілих майстерень [4]. Верхня частина кріплення доповнена мідним циліндром, який виступає перехідним елементом між сегментами.

Окремо варто виділити прикраси, виготовлені в техніці *wire wrap* – плетіння з дроту. Наприкінці ХХ – початку ХХІ ст. ця техніка набула надзвичайного поширення як у світі, так і на теренах СНГ, і нині переживає своєрідний «ренесанс». Хоча її історія налічує не одне тисячоліття, проте інтерес у майстрів і замовників то спадав, то знову посилювався. Мідний, латунний, нержавіючий дріт, що стали невід'ємною складовою сучасного побуту, митцями розглядається як художній, ювелірний матеріал, з якого можна створити унікальні прикраси [2]. Завдяки тонким лініям оправы не перекриває масу центральної вставки, тим самим не створюючи композиційного дисонансу [1]. Перстень

«Відьма озера» (рис. 17) виготовлений з бронзового дроту, який гнучкими лініями охоплює малахітову вставку, немов стеблами водоростей. Знизу на камені, як на порослому мохом березі, примостилася маленька латунна жабка – невеличкий додатковий елемент, який посилює змістовну і філософську складову концепції виробу.

Принцип доповнення природного каменю крупною, змістовно-насиченою оправою використано у брошці «Мушка» (рис. 18), де крупний кристал білого кварцу вмонтований у посріблене тіло мухи. Перстень «Жабеня в аметистовому морі» (рис. 19) має дещо іншу візуальну концепцію – крихітна фігурка жабеня застигла на краю великої аметистової вставки, немов споглядаючи власне відображення на її поверхні. Монументальне кольє «Кораловий риф» (рис. 20) представляє розмаїття морських глибин – мушлі, морські зірки, водорості. Мідні елементи додатково штучно зістарені і доповнені кристалами білого кварцу, який ніби виринає з глибинних заростей. Подібні прикраси, що втілюють образи комах чи тварин, стали досить популярними останніми роками: поєднання металу з мінералами для створення форми живої істоти розкриває єдність між елементами світобудови і має не лише візуально-декоративне, а й езотерично-сакральне значення. Завдяки такому поєднанню виникає естетично досконала концепція цілісного й гармонічного виробу.

Вироби майстрів «Воображаріум» вражають своєю високохудожньою оригінальністю, змістовною насиченістю та технічною витонченістю. За словами Оксани та Сергія, на творчість їх надихають любов, природа з її нескінченною скарбницею рослин, квітів, плодів, і, безумовно, камені, які самі собою являють довершені витвори мистецтва. Подорожуючи, вони завжди підбирають матеріали, з якими працюватимуть – мінерали, листки, квіти, насіння для гальванічного покриття. Наступну колекцію митці втілюють у сріблі, освоюючи нові відтінки й колористичні поєднання. Передача краси природних творінь засобами ювелірного мистецтва завжди була, є й буде найкращим прикладом взаємодії людства і довколишнього світу.

Рисунок 1

Рисунок 4

Рисунок 2

Рисунок 3

Рисунок 5

Рисунок 6

Рисунок 7

Рисунок 8

Рисунок 9

Рисунок 10

Рисунок 11

Рисунок 12

Рисунок 13

Рисунок 14

Рисунок 15

Рисунок 16

Рисунок 17

Рисунок 18

Рисунок 19

Рисунок 20

Використані джерела

1. Триколенко С.Т. Бурштинові чари Оксани Селезньової. Коштовне та декоративне каміння. 2017. № 1 (87). С. 29–32.
2. Триколенко С.Т. Кам'яні суцвіття Катерини Сливки. Коштовне та декоративне каміння. 2016. № 3 (85). С. 29–31.
3. Серезки з гірським кришталем. – URL: https://www.instagram.com/p/BWnVtxAhVky/?taken-by=voobrajariumm_art. (дата звернення: 16.07.2017).
4. Триколенко С.Т. Ювелірна архітектура – синтез монументального та мініатюрного мистецтва. / Проблеми розвитку міського середовища: наук.-техн. збірник. Київ: ЦП "Компринт", 2018. Вип. 1 (20). С. 173–181.

УДК 739.2

С.Т. Триколенко, кандидат искусствоведения, старший преподаватель
E-mail: baronessainred@gothic.com.ua
Национальный авиационный университет,
пр. Космонавта Комарова, 1, Киев, 03058, Украина

*Воображение природы безгранично –
красота необработанных камней
в творчестве мастерской «Воображариумм»*

Статья знакомит читателей с творчеством одесской ювелирной мастерской «Воображариумм», характерный почерк которой легко узнать по использованию природных форм минералов и созданию оправ в виде металлических самородков с декоративным гальваническим нанесением меди. Уникальность, неповторимость силуэтов и цветной окраски минералов вдохновляет мастеров разрабатывать художественные концепции, основанные на демонстрации природной красоты вставки, оправа декорируется минимально и воспринимается как элемент металлического вкрапления в друзе.

Ключевые слова: минералы, камни, медь, металл, «Воображариумм», ювелирное искусство, естественные формы, самородки.

References

1. Trykolenko S. Amber magic created by Oksana Selezneva. Precious and decorative stones. – 2017. – № 1 (87). – P. 29–32.
2. Trykolenko S. Stone inflorescence performed by Slivka Katerina. Precious and decorative stones. – 2016. – № 3 (85). – P. 29–31.
3. Earrings with rock crystal. – URL: https://www.instagram.com/p/BWnVtxAhVky/?taken-by=voobrajariumm_art. (date of request: 16.07.2017).
4. Trykolenko S. Jewelry architecture is a synthesis of monumental and miniature art. / Problems of Urban Environment Development: Sci.-Tech. collection. Kiev: CP "Comprint", 2018. Publication 1 (20). P. 173-181.

UDC 739.2

Trykolenko S., PhD, Senior Lecturer
E-mail: baronessainred@gothic.com.ua
National Aviation University,
1 Kosmonavtat Komarov Ave., Kyiv, 03058, Ukraine

*The imagination of nature is boundless –
the beauty of untreated stones
in the work of the workshop Voobrajariumm*

The article introduces readers to the work of the Odessa jewelry studio "Voobrajariumm", whose characteristic handwriting is easily recognizable by the use of natural forms of minerals and the creation of frames in the form of metal nuggets with decorative galvanic application of copper. Uniqueness, uniqueness of silhouettes and color of colors of minerals prompts masters to develop artistic concepts based on the demonstration of natural beauty of an insert, the frame is decorated minimal and is perceived as an element of metal spraying in druze.

Key words: minerals, stones, copper, metal, Voobrajariumm, jewelry, natural forms, nuggets.